

Dosarul nr. 3ra-695/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – L. Holevițaia

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Clima, E. Palanciuc, A. Malîi

ÎNCHEIERE

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Trabo-Plus” împotriva Societății pe Acțiuni „Apă - Canal Chișinău”, intervenient accesoriu Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu privire la anularea facturii,

împotriva deciziei din 13 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”,

constată:

La 04 august 2017 SRL „Trabo-Plus” a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva SA „Apă-Canal Chișinău”, prin care a solicitat anularea procesului-verbal de prelevare a probelor de ape uzate din căminul de control nr. 3 din 05.05.2017; anularea aplicării față de petiționar a tarifului diferențiat pentru serviciile de canalizare, stabilit în mod unilateral de către SA „Apă- Canal Chișinău”; anularea facturii fiscale AAB nr.4706275 din 30 iunie 2017; recalcularea sumei avansate spre plată prin factura fiscală AAB nr. 4706275 din 30 iunie 2017 în vederea excluderii tarifului diferențiat; obligarea încheierii unui contract de recepționare și evacuare a apelor uzate.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 23 martie 2017 prin intermediul scrisorii nr. 1200/3795, SRL „Trabo-Plus” a fost informat de către SA „Apă-Canal Chișinău” că începând cu 01 mai 2017, contractul privind recepționarea și prepararea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți nr. 20-13/13974 din 27.05.2011 se reziliază, în mod unilateral de către SA „Apă-Canal Chișinău”, fără indicarea motivului rezilierii.

Totodată, a fost informat că din 01 mai 2017 raporturile de recepționare și evacuare a apelor uzate vor fi reglementate suplimentar prin semnarea unui acord bilateral întocmit în conformitate cu prevederile legislației de mediu, inclusiv Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate

în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 din 25.11.2013, în care vor fi stabilite condițiile de deversare a apelor uzate în sistemul public de canalizare, reieșind din particularitățile de producție a reclamantului, cu respectarea unui șir de condiții, iar în legătură cu depășirea de către subdiviziunea SRL „Trabo-Plus” a normativelor concentrațiilor maxim admisibile i se vor aplica tarife diferențiate, începând cu luna mai 2017.

A susținut că la 05 mai 2017, în lipsa negocierii și semnării unui acord bilateral în modul prevăzut de scrisoarea anterioară, reprezentanții SA „Apă-Canal Chișinău” au prelevat probe de ape uzate, rezultatele fiind consemnate în procesul-verbal nr. 3 din 05 mai 2017, în absența reprezentantului SRL „Trabo-Plus”, procesul-verbal fiind semnat de Nicolai Fiodorov, care nu este angajat al SRL „Trabo-Plus”.

Reclamanta a mai indicat că la 06 iunie 2017 a fost informată prin scrisoarea nr. 1200/7430, precum că în căminul de control s-a depistat o depășire a normativelor concentrațiilor maxim admisibile, respectiv față de SRL „Trabo-Plus” va fi aplicat tariful diferențiat, conform prevederilor art. 22 alin. (18) al Legii nr. 303 din 13.12.2013 începând cu luna mai 2017.

La data de 06 iunie 2017 a formulat o cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea aplicării față de SRL „Trabo-Plus” a tarifului diferențiat, dar și informarea privind cadrul legislativ în domeniul tarifului diferențiat.

Reclamanta a menționat că la 05 iulie 2017 a primit răspuns la cererea prealabilă depusă, prin care a fost informată că tariful diferențiat aplicat societății va fi de „5”, până la finele anului 2017 și un șir de promisiuni difuze privind măsurile pe care SA „Apă-Canal Chișinău” urmează să le întreprindă, în special să elaboreze o metodologie de calcul a tarifului.

A considerat că actele enunțate și acțiunile descrise ale SA „Apă-Canal Chișinău” sunt ilegale și pasibile anulării, ultima invocând prevederile art. 25 alin. (1) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală, pct. 9.17 din Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19.02.2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă.

A susținut că SA „Apă-Canal Chișinău” nu definește noțiunea de „tarif diferențiat”, nu prevede modul de calculare și aplicare a acestuia, respectiv nu este determinat sau determinabil. Însăși faptul că inițial SA „Apă-Canal Chișinău” a decis să aplice multiplicatorul „10” la prețul unui cub de apă uzată recepționat, ulterior revenind la multiplicatorul „5”, fără a invoca o prevedere legală, dă dovadă că aplicarea acestui tarif diferențiat depinde doar de discreția furnizorului de serviciu.

A mai relatat că în scrisoarea nr. 1200/6536, expediată de către SA „Apă-Canal Chișinău” în adresa SRL „Trabo-Plus”, se motivează aplicarea tarifelor diferențiate în baza art. 22 alin. (18) al Legii nr. 303 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Norma respectivă însă nu explică sau conține modul de calculare și/sau aplicare a tarifului diferențiat, dar este o normă de blanchetă.

La fel, a comunicat că SA „Apă-Canal Chișinău” stabilește în mod unilateral dacă poluarea apei uzate depășește limitele concentrațiilor maxim admisibile, dispunând de unicul laborator acreditat în domeniu.

Acest fapt presupune lipsa unei căi de atac a rezultatelor de laborator obținute, fapt ce este în contradicție atât cu prevederile „Regulamentului de organizare și funcționare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare din mun. Chișinău”, cât și cu prevederile art. 11 al Legii concurenței.

Prin încheierea din 21 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. (f.d. 90, vol. I)

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis parțial acțiunea depusă de către SRL „Trabo-Plus”. S-a anulat factura fiscală AAB nr. 4706275 din 30.06.2017 emisă de către SA „Apă-Canal Chișinău”. În rest, acțiunea reclamantei s-a respins ca fiind neîntemeiată. (f.d. 116, 121-126, vol. I)

Prin decizia din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de către SRL „Trabo-Plus”. S-a casat parțial hotărârea din 19 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea admiterii cererii de chemare în judecată, prin care s-a anulat factura fiscală AAB nr. 4706275 din 30.06.2017, emisă de SA „Apă-Canal Chișinău” și în această parte s-a emis o nouă decizie, prin care s-a respins acțiunea înaintată de către SRL „Trabo-Plus” privind anularea facturii AAB nr. 4706275 din 30.06.2017 emisă de către SA „Apă-Canal Chișinău”. În rest hotărârea din 19 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a menținut. (f.d. 207-208, 209-231, vol. I)

Prin decizia din 27 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de către SRL „Trabo-Plus”, s-a casat integral decizia din 11 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Trabo-Plus” împotriva Societății pe Acțiuni „Apă - Canal Chișinău”, intervenient accesoriu Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu privire la anularea facturii. (f.d. 52-59, vol. II)

Prin decizia din 13 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către SA „Apă-Canal Chișinău”. (f.d. 72, 73-86, vol. II)

Instanțele în motivarea soluției sale au reținut că art. 22 alin. (18) al Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare nr. 303 din 13.12.2013, în vigoare la data emiterii actului contestat, stabilește două modalități de calculare a tarifelor pentru depășirea concentrației maxim admisibile a substanțelor poluate: 1) conform condițiilor contractuale, 2) iar în lipsa unor clauze în contract, conform modalității stabilite prin Legea privind plata pentru poluarea mediului și prin alte acte legislative. Respectiv, SA „Apă-Canal Chișinău” are obligația de a indica în mod expres modalitatea de calcul a sumei înaintate spre plată clientului.

În atare situație instanța de apel a concluzionat despre necesitatea anulării facturii fiscale AAB nr. 4706275 din 20 iunie 2017, nefiind clară modalitatea de calcul a tarifului diferențiat.

S-a constatat că prin scrisoarea nr. 1200/3795 din 23 martie 2017 a SA „Apă-Canal Chișinău”, SRL „Trabo-Plus” a fost informată că începând cu 01 mai

2017 contractul privind recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți din 27 mai 2011 se reziliază, iar, din 01 mai 2017 raporturile de recepționare și evacuare a apelor uzate vor fi reglementate suplimentar prin semnarea unui acord bilateral, întocmit conform legislației de mediu. Din conținutul scrisorii enunțate reiese că din 01 mai 2017 contractul privind recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți din 27 mai 2011 a fost reziliat și respectiv, nu mai produce efecte juridice între părți, inclusiv în partea stabilirii tarifului diferențiat și modalității de calcul al acestuia.

Instanța de apel a menționat că soluția de admitere a acțiunii este derivată de interpretarea corectă a art. 22 alin. (18) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare nr. 303 din 13.12.2013, or o interpretare justă a normei, ce reprezintă și unica constituentă a actului administrativ contestat, generează admiterea acțiunii. SRL „Trabo-Plus”, în calitatea sa de client, a fost pusă într-o situație de incertitudine referitor la modalitatea de stabilire a tarifului diferențiat aplicat de SA „Apă-Canal Chișinău”, incertitudine ce nu a fost înlăturată și pe parcursul examinării cauzei. Instanța de apel a indicat că în anexa nr. 2 la ordinul nr. 20 din 17 martie 2017 a SA „Apă-Canal Chișinău” este prevăzută formula de calcul a tarifului diferențiat, ceea ce indică suplimentar la faptul că tariful aplicat de către SA „Apă-Canal Chișinău” a fost stabilit unilateral, contrar prevederilor normelor legale care reglementează modalitățile de calcul a tarifului diferențiat, fie conform condițiilor contractuale, iar în lipsa unor clauze în contract, conform modalității stabilite prin Legea privind plata pentru poluarea mediului și prin alte acte legislative.

Modalitate de calcul a tarifului diferențiat, aplicabilă de SA „Apă-Canal Chișinău” nu este reglementată de o normă legală sau normativă. În acest sens, instanța de apel a reținut că la moment între SRL „Trabo-Plus” și SA „Apă-Canal Chișinău” nu este încheiat un contract cu privire la recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți, unde să fie indicată modalitatea de calcul și condițiile de plată privind recepționarea și preepurarea apelor uzate, iar Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, la care a făcut trimitere SA „Apă-Canal Chișinău”, nu reglementează metodologia de calcul a tarifelor diferențiate.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 08 aprilie 2020 SA „Apă-Canal Chișinău” a depus recurs, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei din 13 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 19 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care s-a dispus anularea facturii fiscale AAB nr. 4706275 din 30.06.2017 în sumă de 196 886,23 lei, emisă pentru depășirea concentrației maxim-admisibile în adresa SRL „Trabo-Plus”, cu emiterea unei noi decizii, de respingere a acțiunii înaintată de către SRL „Trabo-Plus”. (f.d. 93-98, 106-111, vol. II)

În motivarea recursului recurenta a indicat că modalitatea de calcul al tarifului diferențiat, în caz de depășire în apele uzate evacuate a concentrațiilor maxim-admisibile, de către SRL „Trabo-Plus” este expres prevăzută în pct. 5.7 al Contractului de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă potabilă și de canalizare nr. 394133 din 28.11.2016 cu anexa nr. 1 (ce conține lista ingredientilor cu limita CMA), care stabilește expres că în cazul în care Consumatorul noncasnic

evacuează ape uzate, calitatea cărora, după substanțele în suspensii și consumul biochimic de oxigen (CB05), depășesc normativele stabilite, se aplică un tarif diferențiat pentru 1 m³ de ape uzate, calculat proporțional depășirii indicilor normativelor stabilite.

A menționat că factura fiscală seria AAB nr. 4706275 din 30.06.2017 cu suma totală spre achitare în mărime de 196 886,23 lei calculată pentru tarife diferențiate este emisă în conformitate cu prevederile actelor legislative și normative în vigoare, cât și a prevederilor stabilite potrivit condițiilor Contractului de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă potabilă și de canalizare nr. 394133 din 28.11.2016, încheiat între părți. Mai mult ca atât, SRL „Trabo-Plus” contestă factura seria AAB nr. 4706275 din 30.06.2017 invocând ilegalitatea ei, iar pe de altă parte recunoaște facturile înaintate ulterior, conform calculului tarifului diferențiat în cazul depășirii CMA în apele uzate, achitând cu regularitate până în prezent, fapt confirmat prin actul de control al datoriilor pentru serviciile de canalizare în cazul depășirii normelor CMA din 02.05.2019.

La 04 iunie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa SRL „Trabo-Plus” și Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică copia recursului declarat de către SA „Apă-Canal Chișinău” împotriva deciziei din 13 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 227)

Completul specializat relevă că SRL „Trabo-Plus” și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică au recepționat copia recursului expediat, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele dosarului, fără a depune referințe. (f.d. 113, 114)

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258, alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ, se vor verifica prin prisma Codului administrativ și aici instanța de recurs cu referire la termenul de depunere a recursului reține că conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un

termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Conform art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Instanța de apel a pronunțat decizia la data de 13 februarie 2020.

Instanța de apel a notificat recurente SA „Apă-Canal Chișinău” copia deciziei motivate la 11 martie 2020. (f.d. 88, vol. II)

SA „Apă-Canal Chișinău” a depus recursul la 08 aprilie 2020, în termen.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în

contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către recurentă este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Societatea pe Acțiuni” Apă-Canal Chișinău” se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Galina Stratulat